

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025

Summary in Swedish

Read the full book on: [10.1787/agr_outlook-2016-en](https://doi.org/10.1787/agr_outlook-2016-en)

OECD:s och FAO:s jordbruksöversikt 2016–2025

Sammanfattning på svenska

Jordbruksöversikten 2016–2025 är ett samarbete mellan OECD och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO). Den bygger på de båda organisationernas samlade expertis om råvaror, politik och länder samt bidrag från samarbetande medlemsländer för att kunna utvärdera utsikterna på de nationella, regionala och globala marknaderna för jordbruksråvaror på medellång sikt. Översikten innehåller prognoser för tillgång, efterfrågan, handel och priser för viktiga jordbruksråvaror i 41 länder och 12 geografiska regioner. Temakapitlet i årets upplaga handlar om jordbrukssektorns utsikter och utmaningar i Afrika söder om Sahara.

Priserna för de viktigaste grödorna, animaliska produkterna och fiskprodukterna sjönk under 2015, vilket tyder på att en era av höga priser troligtvis är över i alla delsektorer. Köttpriserna sjönk från 2014 års rekordnivåer, priserna på mejeriprodukter fortsatte den nedgång som inleddes 2013 och 2014, medan priserna på grödor fortsatte att sjunka sedan kulmen 2012. De främsta orsakerna till de lägre priserna har varit flera år av stadig tillgångstillväxt, minskad efterfrågetillväxt på grund av den generella ekonomiska avmattningen, lägre oljepriser och ytterligare påfyllning av redan överfulla lager.

Under den tioårsperiod som översikten omfattar väntas efterfrågetillväxten för livsmedel minska alltmer. Den globala befolkningstillväxten, som är den främsta orsaken till ökad efterfrågan, minskar, medan inkomstillväxten i tillväxtekonomierna väntas försvagas. Samtidigt tenderar konsumenter, särskilt i folkrika tillväxtekonomier, i allt mindre utsträckning att spendera inkomstökningen på att öka konsumtionen av baslivsmedel. Efterfrågan på kött-, fisk- och mejeriprodukter kommer att öka relativt kraftigt, vilket leder till en ökad efterfrågan på djurfoder, särskilt i form av fodersäd och proteinmjöl. Efterfrågan på jordbruksråvaror som används vid framställningen av biobränslen väntas stagnera till följd av lägre energipriser och en mer konservativ biobränslepolitik i flera länder.

Den ökande konsumtionen i utvecklingsländerna väntas få andelen undernärda människor i världen att minska från 11 % till 8 % under de kommande tio åren, vilket innebär att det totala antalet undernärda personer minskar från 788 miljoner till knappt 650 miljoner. Undernärningen i Afrika söder om Sahara är dock fortfarande utbredd och om tio år kommer regionen att stå för mer än en tredjedel av alla undernärda människor i världen vilket kan jämföras med drygt en fjärdedel idag. Många länder kommer att ställas inför en komplicerad börda i form av undernärning (för få kalorier), fetma och mikronäringsbrist (där obalanserade kostvanor är ett vanligt problem). I både utvecklade länder och utvecklingsländer beräknas konsumtionen av socker, oljor och fetter öka snabbare än konsumtionen av baslivsmedel och protein, vilket till stor del beror på att människor konsumerar mer bearbetade livsmedelsprodukter.

Den ökade efterfrågan på livsmedel väntas tillgodoses genom ökad produktivitet, med blygsamma förändringar i odlingsområden och djurbesättningar. 80 % av ökningen av den vegetabiliska produktionen väntas bero på ökad avkastning. Det finns visst utrymme att utöka jordbruksområdena på ett hållbart sätt, främst i delar av Latinamerika och Afrika söder om Sahara. Huvuddelen av alla nya odlingsområden i Afrika kommer att vara inriktade på spannmålsodling medan de utökade odlingsområdena i Latinamerika kommer att vara inriktade på sojabönor. Avkastningen väntas öka långsammare i de största produktionsländerna, eftersom det blir allt svårare att driva den teknologiska utvecklingen framåt. Det finns

dock stora skillnader i avkastning i många utvecklingsländer, särskilt i Afrika söder om Sahara, och att minska dessa skillnader kan kraftigt bidra till att öka det globala utbudet.

Eftersom den generella marknadstillväxten beräknas mattas av väntas handeln med jordbruksprodukter öka hälften så snabbt som under det förra årtiondet. Trots detta är det för de flesta råvaror en oförändrad andel av produktionen som handlas på världsmarknaderna. Eftersom relativt få länder har rika naturtillgångar kommer handeln att bli viktigare för den globala livsmedelstryggheten. Ett hinder för handeln med baslivsmedel är dock att man i många länder strävar efter att bli självförsörjande på livsmedel. Ett annat är en strukturell förändring mot ökad handel med förädlade produkter.

För de flesta jordbruksråvaror är det bara ett fåtal länder som står för huvuddelen av den globala exporten. För alla produkter som omfattas av översikten står de fem största exportörerna för minst 70 % av den totala exporten och två eller tre länder står för huvuddelen av produktionen av vissa råvaror. På importsidan är koncentrationen inte lika stor, även om Folkrepubliken Kina (nedan kallad Kina) är en mycket viktig marknad för vissa råvaror – i synnerhet sojaböner, men även mejeriprodukter och foderspannmål utom majs. Resursfattiga regioner, särskilt i Nordafrika och Mellanöstern, väntas bli mer beroende av att importera livsmedel.

Eftersom tillgång och efterfrågan på det stora hela ökar i samma takt väntas de reala priserna på jordbruksprodukter förbli relativt oförändrade. Det kommer dock att ske en del relativa prisförändringar som återspeglar förändringar i efterfrågans sammansättning, samt skillnader i produktionsförhållanden, till exempel att det jämförelsevis är lättare att öka produktionen i Latinamerika än i Asien. På det hela taget beräknas boskapspriserna öka mer än spannmålspriserna, och priserna på foderspannmål och oljeväxter beräknas öka mer än priserna på baslivsmedel. Dessa strukturella trender väntas bli tydligare i det rådande klimatet med lägre priser i alla råvarugrupper.

Översikten präglas av en lång rad osäkerhetsfaktorer, bland annat variationer när det gäller oljepriser, avkastning och ekonomisk tillväxt. Om de historiska variationerna i dessa faktorer fortsätter finns det stora chanser att minst en allvarlig prisförändring inträffar inom de kommande tio åren. Sådana stora prisförändringar från ett år till ett annat kan dölja långsiktiga trender. Klimatförändringen kan komma att öka denna osäkerhet, särskilt om de extrema väderhändelserna ökar.

Dessutom råder politisk ovisshet på flera områden. Kina har t.ex. nyligen tillkännagett att man avser att förändra sin spannmålspolitik, bland annat när det gäller fastställandet av inhemska priser och hanteringen av lager. I årets översikt görs antagandet att dessa förändringar kommer att göra det möjligt för Kina att uppfylla sitt inhemska mål att bibehålla en hög självförsörjningsgrad för majs utan att allvarligt störa de internationella marknaderna. Dessa prognoser präglas dock av stor osäkerhet när det gäller när eller i vilken omfattning lagren kommer att tömmas. En annan risk rör det ryska importförbudet som antas upphöra i slutet av 2017.

Afrika söder om Sahara

Afrika söder om Sahara är en region som omfattar över 950 miljoner människor, ca 13 % av världens befolkning. Trots att ekonomierna i regionen genomgår en omvandling är jordbruket fortfarande en viktig sektor som sysselsätter miljontals människor. Regionala skillnader i jordbrukets struktur och utvecklingsstadium återspeglar de stora jordbruksekologiska, ekonomiska, politiska och kulturella skillnaderna på kontinenten. Undernäring har länge varit ett problem i regionen, och vägen mot livsmedelstrygghet har varit ojämn.

Utvecklingen av regionens jordbrukssektor påverkas av en snabb befolkningstillväxt, urbanisering och diversifiering på landsbygden, en därmed förknippad strukturomvandling från sysselsättning inom jordbruket till sysselsättning utanför jordbruket, framväxten av en medelklass, och ett ökande intresse (både nationellt och internationellt) för kontinentens jordbruksmark. Den totala jordbruksproduktionen beräknas öka med 2,6 % per år. Till skillnad från tidigare produktionsökningar, som generellt sett skett till följd av arealökningar, kommer en allt större del av den framtida produktionsstillväxten att ske till följd av produktivitetsoökningar. Det kommer att krävas en inkluderande utveckling som ökar den småskaliga, resursfattiga jordbrukarens produktivitet, och samtidigt skapar bredare möjligheter för landsbygdsutveckling.

Baserat på antagandet om en fortsatt snabb befolkningstillväxt i regionen, i kombination med ökande inkomster och en fortsättning av rådande politik och marknadsstrukturer, beräknas produktionen av

livsmedelsgrödor i många länder öka långsammare än efterfrågan. Nettoimporten av livsmedelsråvaror i Afrika söder om Sahara väntas öka under det kommande årtiondet, även om produktivitetshöjande investeringar skulle bromsa denna utveckling.

Många länder är konkurrenskraftiga producenter och regelbundna exportörer av frukt och grödor för dryckesframställning, som bidrar till utländska valutareserver. Sådana produkter kan ge jordbrukarna alternativa möjligheter än traditionella livsmedelsgrödor. De kan även innebära potentiellt viktiga sysselsättningsmöjligheter för kontinentens unga befolkning. Med ett begränsat antal livsmedelsexportörer och ett stort antal nettoimportörer kommer en öppen regional handel att vara central för livsmedelstryggheten.

Samtidigt som utsikterna för jordbruket i Afrika söder om Sahara på det stora hela är positiva skulle de kunna förbättras avsevärt genom en stabilare politik i regionen, genom strategiska offentliga och privata investeringar, t.ex. i infrastruktur, och genom lämpligt anpassad forskning och tillämpning. Sådana investeringar skulle kunna förbättra tillgången till marknaderna, minska förlusterna efter skörd, och förbättra tillgången till insatsvaror.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD/FAO (2016), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2016-2025*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2016-en